

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en 1^a isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, num. 20, botiga
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya, 8 rals, Cuba
Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

LOS BISBES Y 'L MATRIMONI CIVIL.

Los bisbes s' estaven plens de tranquilitat á las seves diòcessis, sense pensar ab lo Senat, ni ab lo govern, més que 'l dia de cobrá la nòmina, què d' això no se'n-descuidan may, per desmemoriats que sigan.

¡Quina vidassa! Bons palacios, bons patjes, molt bona xacolata, vestits d' or per anar á l' iglesia, vestits de seda per sortir al carrer: d' en tant en tant visitetas á tal poble y á tal altre, cambis d' ayres, repichs de campanas, salvas de somament, y solidéus, per no dir gorras, als rectors, que sempre tenen lo galliner més bén provehit de viram, que no 'l rebost de bacallà sech y peixu-palu, per guardá 'ls dejunis que prescriu la regla.

Ja 'is dich jo, que 'l dia que torno á neixe, tiro per bisbe.

Algun d' ells, com lo nostre D. Joseph Maria, fins havia fet la resolució de dimitir lo càrrec de Senador, que vā conferirli 'l clero de punta de la metropolitana de Tarragona, perque vaja, després de tot, la cara de 'n Sagasta no es pas massa bona vista per un bisbe.

Pero 'is bisbes proposan, y 'l Sant Pare disposta, y 'l Sant Pare, que vā sentir parlar de no sé quins projectes de matrimoni civil que remenava 'l Sr. Alonso Martinez, vā cridar:—¡A FORMAR!

Y quan los vā tenir formats, vā dir:—Media vuelta á la izquierda; marchen: á Madrid. ¡Ar!

Y vels' hi aquí que de la nit al demati, al Senat s' hi reuneixin més bisbes que al primer acte de l' Africana.

Lo Sr. Alonso Martinez es tant considerat pels que miran endarrera, com implacable pels que volen anar endavant. Pots'e's figura que amoixant als bisbes, passantlos la mà per l' esquena y besantlos l' anell, l' hi donarán una estampa, y quan se mori l' hi cantaran unas absoltas.

Partint d' aquesta idea, y tenint com tenia facultats per presentar una llei de matrimoni civil que comprenqués á tots los ciutadans de la nació espanyola, com succeix ab los francesos, que incorren en grans penas los que 's casan y 'ls capellans que beneheixen un matrimoni, si avants no s' ha verificat lo casament davant del arcalde; tenint totas aquestas facultats, vā preferir instituir una especie de anarquia matrimonial, declarant válits tant los casaments que 's fassan á l' iglesia com los que 's fassan al juzgat municipal, á gust del consumidor, ab tal que aquells s' inscrigan al registre.

Sembla que 'ls bisbes se l' havian de menjar á festas ¿no es veritat?

Donchs, entérissem de lo que ha succehit en lo seno de la comissió de reforma del Códich civil, y tingan per segur que si no l' hi han dat una bofetada es per que ja era confirmat.

Va succehirli al Sr. Alonso Martinez lo que á aquell assistent que treya á passeig al gos del seu capitá.

Era un gos de presa formidable, ab uns ullals que feyan feresa, y ab uns ulls més vermellos que una brasa. Si l' assistent l' agafava á ran del collar, lo gos no podia bellugarse, y encare que roncava seguia de bona ó de mala gana.

Un dia, creyent que 'l gos compendria un rasgo de bondat, vā donarli tota la cadena, y en just agrahiment lo gos vā pendre esbranzida y se l' hi vā tirá al damunt.

Així succeix ab los bisbes espanyols. Si se 'ls volen veure á sobre, no cal més que donals'hi corretja.

Lo bisbe de Barcelona, ab aquella gracia que Déu l' hi ha donat, vā declarar sense ferhi cap embut que quan l' hi duguessen una criatura á batejar, filla de un matrimoni que s' haguès realisat civilment, aquesta criatura seria inscrita com à filla ilegitima.

Es á dir, en lloch de donarli l' ayga de la gracia, farà que la remullin ab ayga bruta, deixantli una taca per tota la vida.

Vaja, que la religiò catòlica practicada per aquests bisbes es una religiò bén consoladora.

Un pare 'ls hi entrega un fill perque 'n fassan un sant, y 'n surt un bastardo.

Lo bisbe de Salamanca, que venint de Salamanca déu saberho tot, vā apelar á la doctrina de Pio IX, per declarar que 'ls catòlichs no poden ser liberals, ni 'ls liberals poden ser catòlichs.

Es á dir la llibertat, filla del Cel, predicada per Je-suerist, encarnada en la naturalesa de tots los homes dignes, que s' estiman y tenen conciencia, es incompatible ab lo catolicisme, com si la religiò catòlica haguès de ser una religiò different de la que predicava 'l màrtir del Gòlgota.

¡Quina manera de donar la rahò als incrèduls que també sostenen la mateixa téssis que aquest bisbe, y diuhen: «no pot ser liberal qui siga catòlich!»

Si això fos cert y arròbés l' hora de triar, tant com s' engrossarian las filas dels liberals, anirian disminuïnt las dels catòlichs, fins á no quedar en elles més que aquells homes que de tals no tenen més que la figura, ja que posseixen un' ànima petrificada per la preocupació.

Lo bisbe de Santiago vā discutir ab lo Sr. Montero Rios, y veyentse perdut, vā fer una distinció entre las ideas del eminent jurisconsult y las seves, diuent:

—Aquestas son las que proposa 'l Iglesia: qui las vulga seguir que las segueixi.

¡Quina humilitat!

Y tots los bisbes ván alsarse, y ván sortir de la sala. Ja havian fet un acte: lo primer acte de l' Africana.

Perque la conducta que han seguit, desdenyant la discussió que convéns y fugint d' estudi per no poder

rebatre les rahons ab rahons més sólidas, es un mètodo molt africà.

L' excomunió, l' anatema: vels'hi aquí en qué consisten les seves forses. Pero si al matrimoni civil l' hi succeix lo que á la Campana de Gracia, jo 'ls hi asseguro desde're que res ha de ferlo prosperar tant com aquestas excomunions y aquests anatemas.

Y are ells se n' anirán á las seves diòcessis, y en un dia dat, cent, doscents ó tres cents, ó mil, dos mil ó tres mil rectors pujarán á la trona esbravantse contra 'l matrimoni civil, per més que aquesta institució siga declarada lley de l' Estat.

Y 'l govern serà tant bonatzò que 'ls deixarà dir, y al cap de vall del mes á aquests enemichs de la lley los hi pagaran la nòmina ab tota puntuositat, porque pugan comprar vi blanch y agafar forsa, per desferse en improperis contra las lleys votadas pel país.

¡Ah, si 'l govern sapigués ferho!

Ab dugas disposicions quedarian llestos.

¡Cop d' estisoras á las alas, y matrimoni civil á tot pasto!

P. K.

LA CONSERVADORALLA.

espresa dels micos y 'ls enterros del Carnestoltes, no hi ha res tant divertit com los conservadors.

Si á mi, en los mèus últims instants, me proporcionan passatje pel cel y arriba á ensumar que allí no hi ha conservadors, diré net y clar que no vull anarhi.

Preferiré enquistirme al purgatori, y si convé al infern. Allí sé de segur que n' hi haurá en gran.

Hi ha tipos que s' entretenen buscant en las bestias rasgos y detalls que 'ls fan assemblar á las personas.

Jo hi tingut lo gust de ferho al revés: hi buscat qualitats y fets en las personas, per tréure'n la consequència de que s' assemblan molt á las bestias.

Y com que m' havia de reduhir á fixarme en uns homes ó en uns altres, ¡qué sé jo! siga pel carinyo que 'ls hi tinchi, siga perque son los exemplars més notables, m' hi fixat en los conservadors.

Fa ja no sé quant temps que cada dia, cada hora están repetint exactament las mateixas paraules, ab lo mateix tó de veu, ab las mateixas muecas y ab la mateixa mala intenció.

Qu' estém perduts, que la societat está infiltrada d' un virus devastador, que Espanya déu la séva postació á la influència solvent de las doctrinas de la democracia, etc., etc., etc.

¿Qué voleu dir ab tot això?

Ni ells mateixos ho saben. Los uns ho han sentit á dir als altres; han passat ecos d' aquí y d' allà qu' ells han recullit cuidadosament, y així s' han format

aquesta lletania que disparan sense miraments al primer que passa.

Y aquí tenen vostés que 'ls conservadors venen á semblar lloros.

Diuhen lo que senten dir.

Ningú ignora los mèrits especials de 'n Martinez Campos. Vostés ja saben que vá derribar alló, que vá fer aixó, que... en fi, que 'l partit conservador 'l hi déu favors que no 's pagan ni ab un entorxat, ni ab lo titol de duch de Sagunto.

Donchs á pesar d' aixó, ja veuhen de quin modo tractan á don Arseni.

L' un diu qu' es un general inexpert, l' altre que si 's posa á discutir ab ell lo pulverisa, l' altre que l' hi fa compassió: tots, qui d' un modo qui d' un altre, hi pegan la sèva cullaradeta per mortificarlo.

Y já qui? Al que 'ls vá posar lo pà á las mans, al que 'ls vá tornar de mort á vida.

¿No es veritat que 'ls corbs també treuen los ulls á aquells que 'ls crien?

Desde que son á la oposició, lo mateix que 'ls noys d' estudi quan se quedan sense dinar, s' han tornat d' alló més bons minyons, fins al punt que sembla que may hajen trencat cap plat ni cap lley, ni fet cap irregularitat.

Tota la tècnica dels conservadors consisteix en lamentarse del estat del pobre contribuent, del abandono en que 's té la ensenyansa, de la miseria de la nostra marina, del trist paper que representem á África; en una paraula, parlan d' Espanya com si fos la nena dels seus somnis y derraman llàgrimas á mars porque ella s' hi deixi caure.

Y 'saben perquè?

Per menjársela.

Ni més ni menys que 'l cocodri/o.

—Nosaltres, diuhen, no seriam may govern del modo que ho es en Sagasta. Aquestas simpatias que 's ha captat entre las masses democràtiques, son de mal gènero, perilloses y atentatorias á la pureza del nostre dogma.

Y s' extenen sobre aquest tema, trayent per resultat que la situació actual no més té las simpatias dels polítics avansats.

Poch se 'ls endonará á n' ells gobernar de aquest modo; pero com que saben que may obtindrán la benevolència que ha trobat en Sagasta, se venjan assegurant que las úniques simpatias que té son revolucionàries verdades.

Es dir, que en això los conservadors fan com las guineus.

Quan no las poden haver, diuhen que son verdades.

FANTÀSTICH.

'ha publicat lo tomo dels treballs en prosa y de las poesias del malaguanyat Bartrina. Junt ab l' *Algo*, compondràn las sèvases obras complertas'. Descolla en aquest tomo la gran varietat d' assumptos, y la originalitat y la competència ab que 'n Bartrina sabia tractarlos. En ell s' hi revela tota la sèva personalitat.

En los versos catalans y castellans hi ha també molt que admirar. L' última composició del tomo es la següent, que sembla la trista despedida del poeta:

I'MAY MES!

L' humil pedreta que cau de la volta de la nau y en la pols l' enfon son pés, en la volta de la nau no hi tornara a estar may mès imay mès!

La gota d' aigua plorada pels nuvols que l' han guardada beguda per la flor es, y 'ls nuvols que l' han guardada no la guardaran may mès imay mès!

Lo recor i l' anyoransa de la que fou ma esperança, l' alatut del que fou bres á ser bres ni a sé esperança ja no tornaran may mès imay mès!

La familia de 'n Bartrina mereix un vot de gracies per haber reunit baix l' acertada direcció de D. Joan Sardà, tots aquests treballs que estaven disseminats y s' haurian perdut sense remey.

* Forman un tomo en 8º de 296 planas, conté un retrato y l' autògrafo del autor, y s' vén a cinqu pessetas en la llibreria de 'n Lopez.

Al Congrés, un diputat demòcrata, 'l Sr. Canalejas, vá desarollar una interpellació sobre l' estat del exèrcit. Ocupantse dels invàlits, deya:

«Quan jo contemplo á las portas de las iglesias ó per las cantonadas dels carrers á individuos del exèrcit ab l' uniforme destrossat, lo ventrell vuit y l' ànima amarga, demandant una caritat por mor de Déu, exclamo: ¡Tants entorxats pels grans y tanta miseria pels petits!»

Lo general Martinez Campos no vá saber qué respondreli.

Un' altra batalla perduda. ¡Pobre general! Està de pega.

En Cánovas en un dels seus darrers discursos, vá encararse ab los pobres emigrants, que no podentse guanyar la vida dintre del seu país se 'n van á Argelia, y ab aquella satuitat de mestre de minyons que 'l caracterisa, vá dir:

—Los emigrants no mereixen la més minima consideració. Son pròfugos, son desertors de la patria.

Permétinme que m' atribuixi la representació d' aquells infelissos, y que respongui al Sr. Cánovas:

—D. Anton: si hém fugit d' Espanya ha sigut, primer: perque 'ns moriam de gana. Segon: perque 'ls seus comissionats de apremis no deixavan finca per embargar. Y tercer y finalment: per no véureli la cara.

Ni siquiero té vosté la caritat de Joan de Robres. Aquest vá fer los pobres; pero després vá fer un hospital per albergarlos.

Vosté fá 'ls emigrants, y després los insulta.

Clymenea s' titula 'l ball de gran espectacle que ha posat en escena l' empresa del Principal.

No ha omitit gasto. En Soler y Rovirosa ha pintat dues decoracions magnificas, corresponents al segon acte. L' una representa un monument indich, y encare que no consta més que de un teló té un espay y un relléu, un color y una llum assombrosos. L' altra representa un campament antich. No han vist res més ben interpretat.

La música, de 'n Cosme Ribera, es fácil y elegant. Los trajes y l' atrés son molt vistosos, y la primera bailarina Sra. Laurati admira per la precisió dels seus moviments y per l' agilitat y l' elegancia ab que balla.

Clymenea no deuixar que donarà molt bonas entradas.

Aquest dia ván picar-se las crestas lo general Martinez Campos y 'l general Pavia.

Lo general Martinez Campos vá dir:

—Tinch totas las virtuts y tots los vics del soldat.

Y té rahò: lo vici de beure ayguardent y 'l vici de pronunciar-se.

Lo Papa está resolt á anar-se'n de Roma.

Ultimament ha demanat á n' en Bismark per estableixerse á Alemania y en Bismark l' hi ha dit que no.

Ja ho varem dir dias endarrera.

Lo Papa no troba pis.

Fet y fet no tindrà més remey que demanar al marqués de Rives si vol ferli 'l favor de trasladarlo á Port Breton.

Avants de Nadal, lo Congrés haurá aprobat lo seguent:

Uns recàrrechs per l' impost de la sal.

Uns altres recàrrechs seguits de molestias y perjudicis per la reforma de la renta del timbre.

Uns altres recàrrechs per la contribució industrial.

Y la ruina de l' industria per medi del restabliment de la base 5%.

Tot això 'ns ho regalan per Nadal.

Tots los espanyols podrém ben dir que 'ns haurá tocat la grossa.

A França s' ha presentat una proposició á la Cámara, prohibint baix severas penas que 'ls diputats del país pugan fer recomendacions de cap mena á favor dels interessos particulars.

Si aquí s' presentava una llei aixís, la maytet dels diputats que van á las Corts, apoyats per la gent que necessitan lo seu favor, no sortirian.

Y la filoxera del caciquisme s' acabaria ab un dir Jesús.

¡Quàntas coses nos ensenyen los republicans francesos!

LA VÉU DELS CORRESPONSALS —L' Arcalde de Cardona de qui ja 'ns varem ocupar la setmana passada, despatxa á tots los empleats del municipi. Al secretari perque l' any passat quan encare no era arcalde, l' hi va decomisar 22 latas de petróleo y al nunci, per posar-n'hi un altre, qu' en les passades eleccions va treballar per la seva candidatura. Finalment ha despatxat al enfermer del Hospital, per haver-se queixat de la mala qualitat del vi que 's donava als pobres malalts. Adverteixen una cosa: lo proveedor del vi dolent es 'l mateix Arcalde, y fins se diu que té dugas naturales; com a proveedor lo dona dolent are, com Arcalde 'l cobra per él. Es un arcalde saladíssim.

Pero d' aquesta sal, lo partit que ha nombrat al tal arcalde, ja 'n pot tirar un bon tros al olla.

.. Lo rector de la Guixa, de acort ab l' arcalde, no vá permetre que 'l dia de la festa major los joves fessen ball, perque no havian volgut anar á la professió. Los joves van anar-se'n á Vich, y ab permís del Arcalde de aquesta ciutat, van fer ball á 25 passos del poble en lo terme de Vich. Lo rector va anar á Vich també y vá dur á un missionista que predicá contra 'ls que ballaven, declarantlos excomunicats. —Ay jóven que vas bailando, que al inferno vas saltando! Pero á la Guixa 'ls joves ballan y 'l rector sua.

.. Donant la casualitat de trobarse fá alguns días recorrent los pobles del Baix Ampurdà lo célebre prestidigitador Sr Campins, que per sos grans treballs d' escamoteig admira á las personas instruidas y gent del poble, aquestas últimas ignorants fan corre que 'l prestidigitador es lo mateix dimoni, arribant fins al punt de dir desde la trona a alguns capellans dels pobles veïns de Torroella que lo que feya aquest senyor Campins era art diabòlic inspirat p' el mateix Satanás. En proba d' això 'm' diran què citaven? Mireu, deyan, com lleix la *Campana de Gracia* y altres periódichs excomunicats.

Senyor Campins: fassins un favor: á aquests rectors tant singulars, escamotéj'il.

.. Gran rebombari a Sant Andreu de Palomar ab motiu de uns sermons que fá un pare missionista. Un dia s' ocupa del pecat de Adan y Eva anantse'n desseguit als periódichs liberals, als quals califica de gossos rabiosos que mosseguen la religió. Sols hi ha un periódich digne: *El Correo catalán*: los demés no més son bons per cremarse.

Tot de un plegat excama: —Dona, alséuse totas! Las donas obeheixen. Després afegeix: —Féuse dos passos endavant, que 'ls homes no hi caben.» Gran explosió de riatllas.

Devegadas hi ha interrupcions y 'l predicator exclama: —Si hi ha algun protestant insolent que vulga moure brega, que vagi al carrer.

Al sortir de l' iglesia tot sovint hi ha bofetades entre 'ls feligresos; de manera que 'l predicator de Sant Andreu de Palomar es un graciós de primera forsa. ¡Lástima que no hi haja un empresari que 'l contract! En la sarsuela bufa faria carrera.

CUBA.

Allá, á l' altra part del mar, hi ha una província germana que temps há prega y demana que la vu'guem escoltar.

Allí hi ha 'l sucre y la canya, alí s' cult lo bon café, pero allí s' troba també plé de llot l' honor d' Espanya,

Sí: entre milj d' aquellas lomas cubertas d' etern verdor, hi ha, en lo sigle del vapor, uns homes que no son homes.

Sota aquell cel sempre alegre, lo més dols y pur del mon, lo látigo crusa 'l front d' un sér que se 'n diu un negre.

Y entre 'l primorós cantar d' aquells auçels armoniosos, se destacan pavosos los crits que 'l cop fa arrancar.

Si 'ls senyors conservadors, com á tals, van comportar-ho, la fusió té d' acabar-ho posant fi á aquests horrors.

No; no pot subsistir més la esclavitut deshonrada, maleïda y condemnada per la veu del sant progrés.

Si 'l vil interès se mou y vol caminar endretas, la rahò exten lo seu bras y en nom del sigle diu: —Prou!

L' arbre de la esclavitut té una sombra venenosa, que aniquila silenciosa l' amor, la fé y la virtut.

Es precis, donchs, arrencarli fins las arrels més petites, mal que pesi á aquells jesuitas que nou vigor voleu d'arli.

Gobern: si tens set de gloria, Cuba un raudal te n' entrega; si l' egoisme aplauso 't nega no te 'l negarà l' Història.

Fors distincions de sanch; mostra que tens pit y fibra, y fent al negre home libre, farás home digne al blanch.

O transformas la existencia d' aquells sers esclaus encara, 6 més negra qu' ells la cara portarás tú la conciencia.

C. GUMÁ.

EFPCIO á palacio: discurs de 'n Balaguer: grans elogis á la monarquia, elogis no tant grans á la llibertat.

Un any endarrera, en las paellas de València, y 'ls arrossos de Catunya: «Patria, llibertat, monarquia.»

BARCELONA.—Revista ilustrada de teatros.

Temporada de la tardor.

TEATRO DEL LICEO.—*Grupo central.* L'últim acte de *La Fafiorita*. Los retratos que rodejan la escena son los dels eminentes artistas senyors Gayarre, Verger, Maurel, Nanetti y Sra. Cepeda y Pasqua.

TEATRO PRINCIPAL.—La orquesta escénica dels Goodrichs. Lo retrato que figura en la part superior es lo de la notable pianista Sofia Menter.

TEATRO ROMEA.—Lo Cercol de Foch, drama de D. Federich Soler.—Escena darrera del últim acte.

TEATRO DEL CIRCO.—La Cota dels Orbs; lletra y música del mestre Sanchez Gabanyach.—Retrato del autor.—Decoració del últim acte deguda als Srs. Urgellés y Moragas.